

Cuvânt funebru

rostit de Prea Sfinția Sa Episcopul Grigorie al Aradului în biserica ortodoxă română din Timișoara-Fabrică la parastasul de 1 an dela moartea fostului ministru Dr. Aurel Cosma.

Jalnici Ascultători!

Individualitatea spirituală este esența vieții, cristalizând voința lui Dumnezeu; care a făcut pe om după chipul și asemănarea sa. Individualitatea spirituală adevărată o manifestă toți aceia, cari privesc lumea aceasta ca o unitate perfectă, ca o tainică legătură de puteri, peste cari mâna cea tare a lui Dumnezeu cârmuește. „In mâinile tale este soarta mea, Doamne” — zice Psalmistul. Prin multe căi și mijloace ajunge omul la individualitatea spirituală, dar cu un singur scop; multe servicii și slujitori sunt, dar un Stăpân.

Ori cât de deosebiți ar fi oamenii după rangul extern, totuși sunt egali în aceea că singura lor chemare este să slujească lui Dumnezeu. Dela ivirea creștinismului în lume și-a făcut stăpânire principiul că oamenii sunt chemați a face toate cu referire la Dumnezeu.

Viața celui mai simplu servitor sau muncitor este înălțătoare și sublimă, dacă munca și osteneala lui s'au făcut în numele veșnicului Dumnezeu.

Dintre noi s'a sălășluit înalte cu un an nu un slujitor de rând, ci un sfințic de tron regesc, desprins de greutatea țăranei trecătoare: distinsul fiu al Banatului, fostul ministru Aurel Cosma. Până când a fost între noi, individualitatea lui spirituală era așoperită poate de ceea ce este trecător în noi: pământ și cenușe, dar acum după moartea lui dispar trăsăturile vremelnice din ființa lui și figura lui se spiritualizează înălțător în ochii noștri.

Cadrul retrospectiv al unei vieți omenești trebuie privit nu numai sub raport politic sau național, ci și sub aspect creștinesc, mai ales la noi Români, pentru că nu atât politica ni-a ținut pe noi, cât mai ales principiile vieții creștine. Fiul învățătorului ortodox, primind bună educație religioasă în familie, ajunge să trăiască modest, să ajute la școală pe frații săi, să răscumpere cu o donație bursa primită dela fundațiunea bisericească Gojdu și să facă un mare dar Academiei Române. Mult regretatul defunct a împărtășit cu prisosință dragostea sa de neam și lege și ținea ca prin donația dela Academie să se perpetueze și prin alții această dragoste în mijlocul poporului. El știa că prin descoperirea trecutului nostru se descoperă o tainică latură a voinții lui Dumnezeu către neamul românesc. El știa că lumea aceasta este o uriașă oglindă a feței lui Dumnezeu și voia să fie răsplătiți ceice descopăr ceva din tainele voinței divine. A purtat în sufletul său icoana sfântă a trecutului românesc ca reflex al voinții divine.

În anul 1925 regretatul Dr. Aurel Cosma vorbește la legea Cultelor în chip magistral despre rosturile bisericii ortodoxe. Dacă numai acest discurs ar fi rămas ca document al legăturilor lui cu biserica ortodoxă, — dacă nu ar fi fost deputat sinodal și congresual, — și atunci recunoștința noastră profundă se impune. Așa mă văd azi îndemnat să rog pe toți intelectualii, pe toți prea iubiții mei fii sufletești, a-l lua ca pildă pe neuitatul Dr. Aurel Cosma, în atașamentul față de sfânta biserică, pentru că Biserica noastră nu este o simplă organizație socială, ci instituție divină, transcendentă.

Jalnici Ascultători!

Distinsul defunct a avut mare rol și în direcționarea vieții orașului Timișoara, a județului, a Banatului, a Țării Românești. Cu mână

tare, sigură a slujit țara sa scumpă. Noi cel de azi, rugându-ne pentru sufletul lui către Dumnezeu, să ne lăsăm stăpâniți de emoțiile sfinte ale rugăciunilor. A se ruga, — spune Fenelon, — este a dori. Dorim să se realizeze ceea ce defunctul a reprezentat în viață citind Evanghelia: să o citim și noi. Dorim să se pătrundă toți intelectualii de adevărul, că înaltul defunct, căutând Ierusalimul pământesc, ni-a adus aminte să căutăm Ierusalimul cel Cereșc; să ne aducem aminte că ceea ce ne trebuie mai mult azi ca ori când este convingerea și recunoașterea adevărului că Dumnezeu intervine personal în căile omenirii. Direcția de urmat ni-o arată Dumnezeu.

Să urmărim voia lui Dumnezeu, păstrând cu sfințenie pilda înaltului defunct Dr. Aurel Cosma și să zicem:

Odihnește, Doamne, pe robul tău în pace, Amin.

Cuvântare la sf. Dimitrie.

„Nouă toate s'a făcut Dimitrie, strigă ție Mirele Hristos, Iarna s'a stricat, vino, Trandafirul a înflorit, la mireasma Mirurilor mele, o prietene, aleargă.
(Din cântările canonului serbării).

Iubiți credincioși,

Fiecare floare își are mireasma ei. După mirosul cel atât de plăcut cunoaștem trandafirul, vioarea și busuiocul. Ce plăcere deosebită este să petreci în casa, care este plină de miremele acestor flori. Nu e mirare, dacă sfânta Scriptură și frumoasele noastre cântări bisericesti aseamănă adeseori sufletul omenesc cu florile, fiindcă, precum miremele ne fac să ghicim numele florilor, așa și faptele bune ne lasă să știm prețul și frumuseța sufletelor.

Și precum florile blânde și frumoase ne înviează prin puternicul lor miros bun și ne înveselesc inima, așa și pomenirea faptelor sfinților au o putere îndemnătoare la bine asupra noastră. Sfânta biserică azi ne cheamă pe toți să ne întărim sufletele cu mireasma faptelor bune ale sfântului mucenic Dimitrie.

Acest sfânt, de fel din orașul Tesalonic, a murit la anul 296 d. Hristos moarte de martir pentru credința lui cea mare și curată, fiind

impuns cu sulilele din partea ostașilor cruntului împărat Maximian.

Acest sfânt nu numai că era el singur un creștin desăvârșit, ci mult se ostenea să învețe și pe alții credința și viața creștină. Pentru viața lui sfântă însă s'a supărat împăratul Maximian și l-a osândit la moarte, cu prilejul când tânărul creștin Nestor, binecuvântat de Dimitrie, a învins pe luptătorul lubit al împăratului, cu numele Lie.

Sfântul Dimitrie, oricât a fost amenințat cu moartea, nu s'a lăpădat de Hristos, ci l-a mărturisit cu curaj până în ceasul morții. Hainele lui sângerate și inelul său, dar mai ales trupul său izvorător de mir, au făcut foarte multe minuni, tămăduind bolnavi grei și îndreptând la calea cea bună pe cei păcătoși.

Iată de ce l-a așezat maica noastră biserică în rândul sfinților săi, ca el neconținut să ne servească ca exemplu întăritor în viața noastră creștină și ca să ne rugăm în clipele grele ale vieții noastre să ne fie mijlocitor de ajutor dela Domnul nostru Iisus Hristos.

Iubiții mei credincioși,

În ziua marelui mucenic Dimitrie trebuie să ne întrebăm noi credincioșii dreptmăritori de ce acest sfânt a putut să facă numeroase minuni în viața sa, tot așa ca și după moarte și noi nu putem duce la isbândă cele mai multe gânduri și planuri de ale noastre pentru binele nostru și al familiei noastre. De ce avem o voință slabă și de ce suntem cercetați atât de adeseori de diferite boale sau nenorociri. De ce viața noastră are în măsură foarte mică mireasma faptelor bune.

Ca să aflăm adevărul nu trebuie să facem altceva, decât să punem alături viața noastră de viața sfântului Dimitrie.

Sfântul și-a închinat, fără abatere, întreaga sa viață D-lui Iisus Hristos, dar oare noi facem la fel cu viața noastră, ori ne lăsăm amăgiți de șoaptele diavolului și facem fapte chiar contrare faptelor sfântului Dimitrie? Dacă vom lua de rândul casele oamenilor dela sate și orașe, în foarte puține vom găsi iubire, în cele mai multe vom afla ură, invidie, vorbire de rău, îndemn la vorbe și fapte urâte. Iată de unde isvorește răul și neputința de a face lucruri bune.

Nu vom putea petrece mai cu folos și mai cu cinstitie ziua închinată sfântului Dimitrie, decât gândindu-ne cu smerenle creștinească cât rău facem zilnic cu vorbele noastre rele și mai mult cu faptele noastre rele, adu-

când slujbă nu lui Dumnezeu binefăcătorului nostru, ci diavolului, pierzătorului nostru.

Nu ne dăm seama în primul rând ce rău fac acei părinți, cari sunt de părerea că prin vorbe aspre și urâte, ba chiar prin sudălmă, pot să crească bine pe copiii lor. În loc să le spună cuvinte și învățăminte frumoase, îi îngrozesc prin vorbele lor urâte.

Oh, ce rătăcire, fiindcă este știut că numai iubirea poate zămisi iubire și numai înțelepciunea poate naște înțelepciune. Și din familiile, din aceste cuiburi, cari ar trebui să strălucească de cuvinte și învățături frumoase și bune, veninul curge mai departe în lumea largă. Atâția oameni din familie duc cu ei în viață obiceiul de a vorbi urât, de a sudui și blestema, de a vorbi de rău pe ceilalți oameni, de a-i urla și de a-i învidia.

Că ce urmări triste au vorbele urâte se vede în următorul exemplu: Sfântul Macarie călătoria odată cu un soț al său, pe care îl trimisese departe înaintea lui. Acest soț apoi se întâlnește cu un preot păgân, pe care îl întâmpină cu vorbe urâte. Preotul păgân infuriat l-a luat la bătaie pe acest soț.

Sfântul Macarie, însă, întâlnindu-l pe acest preot păgân, l-a salutat cu cuvinte creștinești și rezultatul a fost că preotul păgân s'a bucurat, s'a lăpădat de păgânătate și s'a făcut creștin.

Cât bine, câtă pace și câtă fericire ar putea aduce între oameni cuvintele frumoase creștinești și în ziua de azi. De aceea, iubiții mei credincioși, luați chiar azi hotărârea tare de a părăsi obiceiul vorbelor urâte și a primi obiceiul de a folosi numai cuvinte blânde, frățești între oameni.

Dar dacă suntem creștini buni nu ar trebui să ne oprim numai la schimbarea felului nostru de a vorbi cu oamenii, ci ar trebui să mergem mai departe, să ne schimbăm și faptele.

Fapte fără urmări, iubiții mei credincioși, nu sunt, oricât ar fi aceste fapte de mărunte și fără însemnătate. Fiecare faptă a noastră își are roadele sale bune sau rele.

În fiecare zi ne întâlnim cu alți oameni. Unul plânge, altul este întăritat, al treilea sărac, al patrulea trist, al cincilea rătăcit și așa mai departe. Și noi, prin faptele noastre, ori turnăm ulei vindecător peste sufletele cu cari ne întâlnim, ori pune foc arzător.

Pe cel ce plânge sub o povară grea îl putem ajuta cu un sfat bun, cu o îndrumare folositoare. Pe cel întăritat îl putem potoli și îndrepta cu gândul la Dumnezeu, pe cel sărac îl putem milui, pe cel trist îl putem mângâia,

pe cel rătăcit îl putem readuce pe calea cea bună. Iată faptele cu mireasma atât de frumoasă încât ele se ridică sus până la treptele tronului Dumnezeiesc. Și în privința aceasta vă pot da un exemplu trist.

Se spune că erau doi frați și nenorocirea a voit ca ei să nu trăiască bine. Vecinii, în loc să-i potolească, îi întăritau și mai rău. Și așa s'a întâmplat că acești doi frați lucrau la holdele lor, cari erau vecinase. Unul dintre frați zicea în sine. Oh, ce zi frumoasă, o ce soare frumos. Celălalt frate, când l-a auzit, de mâine l-a strigat: „Taci, că nu e zi frumoasă, nici soare frumos.” Și, din vorbă în vorbă, frații s'au luat la bătaie și și-au scos unul altuia ochii. Când au fost orbi amândoi au început să plângă cu amar. Dumnezeu i-a pedepsit și pe ei și Dumnezeu i-a pedepsit și pe vecinii lor, cari în loc să-i îndemne la iubire, l-au îndemnat la ură așa de vrăjmășească.

Iubiții mei credincioși,

Luați pildă de viață din viața sfinților pe cari îi serbează sfânta biserică, ca viața voastră să fie plăcută lui Dumnezeu și ca Dumnezeu să vă dele și vouă, dacă nu puterea minunilor, cel puțin aceea putere, care să vă ajute să puteți lucra cu succes pentru binele vostru, al familiei voastre și al vecinilor voștri.

Cuvintele Domnului să vă fie vouă ca o făclie conducătoare toată viața.

„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre cele bune și să mărească pe Tatăl vostru din ceruri (Matei c. 5. v. 16). Amin.

Dr. Ștefan Clorolanu
protopop ort. rom.

Cuvântare la Dumineca XXII după Rusali.

Zis-a Domnul pilda aceasta,
era un om oarecarele bogat.

Întâmplarea cu bogatul, care se îmbrăca în porfiră și vison, veselindu-se în toate zilele luminat, și cu săracul Lazar, care zăcea înaintea ușii lui plin de bube și poftea să se sature din sfărîmăturile cari cădeau dela masa bogatului, fiind mai milostivi câinii decât omul, nu este o întâmplare de acum 1932 ani, ci e o întâmplare de ieri și de mâine, omul de azi, ca și cel de ieri, vede bine cu ochii săi nenorocirea fratelui său, dar se face a nu vedea.

Omul tuturor vremurilor aude glasul celui căzut în primejdie și simulează că nu-l aude.

Omul, cum este, el simte căderea de aproapele său și nu se simte obligat să-l ridice. Răspunsul lui Cain este un răspuns omenesc.

„Și Dumnezeu zise către Cain: Unde e fratele tău Avel, și el răspunse, nu știu, au nu cumva păzitorul fratelui meu sunt eu? Și Dumnezeu zise, ce ai făcut? Vocea sângelui fratelui tău strigă din pământ către mine“.

Nu mă încumet și nu pot să mă încumet să înșir aici întreg lanțul scuzelor de cari se folosesc oamenii, când e vorbă să ajute pe de aproapele lor din orice nenorocire, fiindcă acest lanț pe de o parte este prea lung, iar pe de altă parte foarte măiestru împletit. Dar mă încumet să fac altceva: să arat, cu ajutorul lui Dumnezeu, că nici unul din motivele invocate de oameni, atunci când au trecut nepăsători pe lângă primejdia în care au căzut de aproapele lor, nu pot sta neclatinabile nici în fața oamenilor, nici în fața lui Dumnezeu.

Bogatul nemilostiv petrecea cu prietenii săi la o masă încărcată de toate bunătățile și nu a învrednicit pe săracul Lazar, chinuit de foame și de morb, nici măcar de sfărmiturile ce cădeau dela masa lui și sigur că îi era necaz că un astfel de om ca Lazar îi tulbură petrecerea prin prezența lui.

Bogatul nemilostiv de atunci, ca și bogatul nemilostiv de azi, nu-și dădea seama că asupra lui planează ochiul și judecata lui Dumnezeu, care mai curând ori mai târziu îl va trage la răspundere. Cele mai convingătoare argumente pentru noi oamenii de a ne face datoria, ajutând pe de aproapele nostru, când acesta se sbate în ghiarele nenorocirii, sunt aceste două.

1. Nimeni, dar absolut nimeni, pe fața pământului nu te poate asigura, oricât ai fi de bogat sau puternic, că mâine sau poimâne vei lua locul aceluia nefericit pe lângă care ai trecut azi rece și nepăsător.

Parisul și alte orașe mari sunt pline de foști aristocrați, cari trăiau raiul pe pământ și cari nici aminte nu și-au adus că poate veni ziua, când ei, despolați de averile și rangurile lor, vor trebui să-și câștige cu sudori și chinuri grele pâinea cea de toate zilele. Și ziua a venit repede și grea. Oh, este nesfârșit șirul acelor oameni, a căror soarte s'a schimbat peste noapte, devenind din cea mai rozalbă în cea mai neagră.

Și al doilea motiv, care trebuie să ne aducă aminte întotdeauna de datoria noastră omenescă și creștinească, este că judecata lui

Dumnezeu lucră mai repede și mai drept, decât am crede noi. Câți oameni se leagănă în visul că judecata lui Dumnezeu nu mai vine nici odată, făcându-și cel mai mare rău. Sfânta Evanghelie de azi ne dă exemplul unei astfel de judecăți. Bogatul nemilostiv, care credea că în veci are să petreacă lângă o masă întinsă, a murit și a ajuns în iad, unde ar fi fost mulțumit cu 'n strop de apă, care să-l răcorească limba în văpaia cumplită în care ardea.

Și dacă ni se pare acest exemplu, dat de evanghelie, prea îndepărtat și prea greu de înțeles, avem alte exemple mai apropiate, luate din viața aceasta.

Doi călugări cerșitori traversau oceanul. Un domn îmbrăcat strălucit a ținut de necesar să-și bată joc de ei. „Unde mergeți D-Voastră?“ i-a întrebat domnul îngânat. „În America de Sud“, răspunseră călugării, „să cerșim pentru săraci“. „Dar alta treabă de făcut nu aveți, mai bine vă vedeți de treabă acasă“. Călugărul mai bătrân i-a întins un bilet de vizită acestui domn, cu adresa casei lor. Nu a trecut nici un an și călugării cerșitori, întorși acasă, s'au trezit într'o bună zi cu o epistolă dela domnul înfumat de altă dată. Iată conținutul pe scurt: Sfințiți părinți, Vă cer lertare pentru vorbele ce vi le-am spus cu batjocură pe vapor, fiindcă mi-am pierdut întreaga avere și acu trăiesc de pe urma milei creștinești. Oh, Doamne, și câți oameni în rând cu omul acesta au fost siliți să experieze că cei ce-și bat joc de mila creștinească ajung să aibă lipsă de ea.

Între măsurile de judecată, după cari vom fi judecați la judecata din urmă, sunt înșirate chiar faptele îndurării trupești și îndurării sufletești, adică faptele de bunătate, pe cari le facem față de săraci, pe cari Domnul nostru Iisus Cristos îi numește frații Săi. Adevăr zic, întrucât nu ați făcut acestea (faptele de milostenie) unuia dintre acești mai mici, nici mie nu ați făcut (Matei c. 25 v. 45).

Și acum o vorbă de încheiere. Bogatul nemilostiv și în văpaia iadului a căutat să-și justifice purtarea lui neomenească cu neștiința, cerând dela părintele Avram să trimită pe Lazar în casa Tatălui său să le spună celor cinci frați ai săi, care este judecata lui Dumnezeu față de oamenii cei nemilostivi.

Au pe Moise și pe proroci, răspunse părintele Avram, să-l asculte pe dânsii, iar dacă nu-l ascultă, măcar dacă ar învia cineva din morți nu vor crede.

Sfânta noastră biserică, întemeiată de Dl. nostru Iisus Cristos și condusă de Duhul Sfânt, nu scapă nici o ocaziune să ne îndemne la

iubire și milă față de toți oamenii, dar mai ales față de oamenii săraci și nenorociți.

Să ne facem aceasta datorie, iubirii mei credincioși, în toată vremea, știind că în ceruri ne așteaptă ori răsplata ori pedeapsa cuvenită. Amin.

Dr. Ștefan Cloroianu
protopop ort. rom.

Prea Sf. Sa Părintele Episcop Cr. Grigorie Gh. Comsa vizitează 4 parohii din protopopiatul Timișorii.

Ziua de 11 Septembrie a. c. a fost o zi de mare bucurie și înălțare sufletească pentru credincioșii noștri din parohiile: Stanciova, Herneacova, D. Nădaș și Salciua Nouă, căci au avut fericită să vadă în mijlocul lor pe bunul arhipăstor, care ține mult să-și cunoască fiii sufletești la vetrele lor și să-l întărească în dragostea lui Dumnezeu și a deaproapelui și necruțând nici muncă nici osteneală.

În aceste vizitații canonice, Prea Sf. Sa a fost însoțit de consilierul eparhial Mihail Păcățian, protopopul Dr. Patricle Țucra, domnii deputați sinodali Dr. Lucian Gheorghevič avocat și Dr. Coriolan Băran, actualul prefect al județului Timiș-Torontal, primpretorele E. Weisz și diaconul Alexandru Bocșanu.

Comuna Stanciova a existat pe vremea regelui Mathia (1450). Înainte cu 25—30 ani au fost coloniștii maghiari; iar în anul 1928, Statul Român, în urma Reformei Agrare, a colonizat Români din diferite părți ale Munților Apuseni.

Numărul actual al locuitorilor din această comună este următorul: 462 Români; 934 Sârbi; 589 Maghiari; 7 Slovaci; 5 Croați și 10 Nemți. În total 2007 locuitori:

După confesiune 356 ort. români; 934 ort. sârbi; 597 romano catolici, 106 uniți; 7 ev. Lutherani; 7 reformați.

Parohia Stanciova o administrează preotul învățător *Eftimie Secoșanu*, care săvârșește serviciile religioase într-o capelă. Parohia e împroprietărită cu locurile legale.

După întimpinările oficioase, Prea Sf. Sa săvârșește un scurt serviciu religios, iar în predică îndeamnă poporul să țină la biserica ort. română, care este mama neamului românesc.

Capela a fost ticsită de popor.

Dela Stanciova trecem la *Herneacova*, unde funcționează, ca paroh, preotul Ștefan Giulvezan.

Despre această comună se face amintire în secolul al XIV-lea.

Comuna are 967 locuitori, dintre care 810 ort.

români. În această parohie avem Societatea „Sf. Gheorghe”, cor bisericesc, condus de harnicul învățător Gheorghe Barbu, și Societatea femeilor ort. române pentru înfrumusețarea bisericii.

Prea Sf. Sa săvârșește sf. liturghie, asistat de cons. eparhial Mihail Păcățian, protopopul Dr. Patricle Țucra, preoții Octavian Alban, Constantin Micu, Moise Barbulescu, Cornel Gherga, parohul local Ștefan Giulvezan, Eftimie Secoșan, Ioan Cramba și diaconul Alexandru Bocșanu.

La sfârșitul serviciului religios Prea Sf. Sa ține o emoționantă predică, arătând că viața omului se asemănă cu viața pomului. Ceea ce pentru un pom este lumina, căldura și ploala dătătoare de viață, aceea este pentru om, credința, dragostea și nădejdea creștinească, învățăturile și darurile dumnezeiești, cari singure pot face pe om fericit și îl pot face om după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Această predică, ascultată cu atenție încordată, a făcut adâncă impresiune asupra credincioșilor.

Parohia Herneacova a dat o masă în onoarea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop.

După masă trecem la D. Nădaș, unde funcționează, ca paroh, preotul Octavian Alban.

Pe la anul 1840 se aduc Unguri pentru colonizare, iar mai târziu se aduc și Nemți.

Astăzi numărul locuitorilor este 660, dintre cari: 500 Români; 4 Nemți și 156 Unguri. După confesiune: 496 ort. români; 5 uniți și 159 romano-catolici.

În parohie avem cor bisericesc și Societatea femeilor române.

Prea Sf. Sa, asistat de mai mulți preoți, săvârșește vecernia și ține o frumoasă predică despre îndatorirea creștinului de a duce o viață creștinească curată, dând copiilor o educație religioasă morală.

Dela Nădaș trecem la *Salciua Nouă*, ultima parohie luată în programa zilei de astăzi. Aici funcționează ca adm. parohial și ca învățător, preotul Ioan Cramba.

Salciua Nouă este o colonie înființată în anul 1929 cu 74 familii și 340 suflete ort. române.

În Salciua Nouă avem un popor sărăcuțos, care cercetează regulat paraclisul și ține cu tărie la credința sa strămoșească, din care cauză sectarii n'au izbutit a-și câștiga adevărul. În fiecare familie sunt câte 3—10 copii.

Prea Sf. Sa, asistat de mai mulți preoți, ține un scurt serviciu religios și o predică foarte instructivă.

În toate 4 parohiile, i-s'a făcut Prea Sf. Sale primire foarte călduroasă. Poporul a așteptat pe Prea Sf. Sa cu multă bucurie. Lăcașurile de închinare au fost arhipline. Poporul a ascultat cu multă atenție frumoasele învățături rostite de Pr. Sf. și a rămas mângăiat și îndestulit.

Am constatat cu plăcere că, în toate 4 parohiile, preoții își fac datoria și poporul ascultă de conducă-

torii săl duhovnicești. Invățătorii caută și ei să dea preotului tot concursul prețios.

Și, ca încheiere, trebuie să aducem deosebita noastră mulțumită dlui prefect al județului, Dr. Coriolan Băran, domnului deputat sinodal Dr. Lucian Gheorghieviciu și dlui primpretor E. Welsz, cari ne-au însoțit în aceste vizitații canonice.

Conferința catihetică a protopopiatului B. Comlos, ținută la Sânicolaul-mare.

Problema catehizării este astăzi la ordinea zilei. Pentru noi preoții ardeleni a fost totdeauna de actualitate, căci o bună parte din munca noastră apostolică a fost rezervată acesteia. Munca noastră neprecupețită, controlul efectuat cu atâta pricepere și competență de protopopii noștri, cari cu toții au fost și catiheti, precum și îndrumările date de Veneratele noastre Consilii eparhiale ori mitropolitane, au creat o școală și au veșnicit un crez la poporul nostru: că religunea trebuie să fie predată în școlile de preoți.

Această stare de lucruri a zădărnicit-o atât de real p. protopop Dr. Ștefan Cloroianu, în cuvântarea de deschidere a conferinței, ținută la 27 Sept. c. la Sânicolaul-mare. Ba, scoțând în relief necesitatea de revizuire a planului analitic de către experți, și a stăruinței preoțimei pe traseul trecutului, cu intuiție profetică enunță: „că după zilele grele de azi vor veni și zilele mai bune, când Stat și popor vor constata că nu pot să existe fără altar și fără credință și fără concursul preoților noștri“.

Conferința fiind convocată în toată lucrările de toamnă, a întrunit abia jumătate din numărul preoților. Întrucât o prelegere practică este scoasă din program, căci p. S. Bichiceanu a fost împedecat de a se prezenta, trecând cu toți la Gimnaziul de stat, am putut asculta o prelegere academică a p. Filip Popovici, cu subiectul: Isus și tînărul bogat, pentru toate patru clasele. A făcut o bună impresie între toți cei prezenți — observăm că era prezent și întreg corpul profesoral, în frunte cu harul director Teodor Bucurescu — frumoasa lecțiune catihetică. Și elevii s'au ales cu un mănunchiu de trebuințioase învățăturii pentru viață.

După prelegerea catihetică, p. protopop Dr. Șt. Cloroianu a conferențiat despre datorința tineretului de a se cultiva în duhul creștin-ortodox. Despre necesitatea înființării societății sf. Gheorghe, care va fi o garanție de aleasă îndrumare religioasă morală ce vor găsi în cadrul acestei societăți. Cu suflet și convingere, cu dragoste, cu savante raționamente, cu o neîntrecută frumusețe și gingășie în vorbe, leagă și ridică la sine întreaga atențiune a publicului auditor,

și produce o nedescrisă însuflețire pentru imediată înființare și constituire a societății, care, prin alegerea ca prezidentă a Dnei Rusovan, a primit cea mai deplină garanție despre o activitate mănoasă, ce va desfășura.

La partea teoretică a conferinței s'au discutat de asemenea multe chestiuni de actualitate în legătură cu activitatea catihetică a preotului. S'a desbătut o parte din Programa analitică, publicată de curând în organele noastre oficiale, și s'a constatat marea lipsă de manuale potrivite, ce le necesitează învățământul religios.

Apoi, în apelul unei armonioase și frățești colaborări și pentru viitor, ne-am despărțat, ducând cu noi o mângâiere: că pentru munca noastră în școală, fiecare conferință catihetică este un magazin bogat de reînprospătare a forțelor.

Ver. Gr.

Apostolat,

nu este un cuvânt convențional, ci expresia cea mai fidelă a muncii de evanghellizare, pe care o realizează capul încoronat al Eparhiei ort. rom. a Aradului: P. S. Sa Părintele Episcop Grigorie, considerând chiar și numai mobilitatea și însuflețirea, cu care P. S. Sa, — smulgându-se din mijlocul multiplelor obligații și agende oficiale dela Centru, — se înființează „cu vreme și fără vreme“, în atâtea variate localități de pe întinsul Eparhiei.

Duminecă, în 25 Septembrie, a coborât în mijlocul credincioșilor din orașul Timișoara.

Pentru primirea înaltului oaspe s'a mobilizat spontan tot ceace are mai distins orașul, în frunte cu prefectul de județ Dl Dr. Coriolan Băran și toți membrii adunării eparhiale din oraș.

La ora 9 a aceleiași zi P. S. Sa Părintele Episcop, — asistat de SS. PP. Cuvioșii Arhimandriți P. Morușca și Dr. I. Suciu, a P. On. protoierei M. Păcățianu și Dr. P. Țucra, a preoților Selegeanu, Șora, Vula, a diaconilor Măcinic și Bocșianu, — a pontificat serviciul sfințirii apel în biserică din Timișoara-Elisabeta (Malere).

După ce a stropit apel cu apă sfințită biserică, — târnosită cu câțiva ani în urmă, dar renovată acum din nou, — a săvârșit sfânta liturghie. Răspunsurile liturgice le-a dat cu multă artă corul mixt din Timișoara III, instruit de diaconul Al. Bocșianu.

În decursul sf. liturghii a fost hirotonit întru preot tânărul Jebeleanu, pentru parohia Beregsău, iar tânărul Tămaș, ales preot în Bacamezău, întru diacon.

La priceasnă P. S. Sa, — după ce a ascultat raportul părintelui local C. Vula, — rostește o înălțătoare predică. Celce au ascultat cu atențiune, de sigur s'au simțit fericiți, că sunt membri ai bisericii

drept credincioase, favorul de mântuire și fericire a celui credincios.

P. S. Sa a pontificat tot în aceea zi, — cu înalta asistență a părinților arhimandriți și protoierei dela sf. liturghie, — serviciul parastasului, oficiat în sf. biserică din Timișoara-Fabrică, pentru fostul ministru Dr. Aurel Cosma, în fața unui numeros și select auditoriu.

Intr'un avântat panegiric P. S. Sa desprinde figura spiritualizată a aceluia, care a fost bunul român și bunul creștin Aurel Cosma, descătușat de materii și slăbiciuni trecătoare, inerente firii omenești.

Manifestările religioase de Duminică s'au încheiat cu un scurt serviciu religios, săvârșit de P. S. Sa Părintele Episcop la mormântul lui Aurel Cosma.

Răspunsurile corale la serviciul parastasului le-au dat frumos corul tinerilor din parohia Fabrica, „Spe-ranța” de sub conducerea D-lui Gh. Ioanovici dir. școlar.

Ca întotdeauna, și acum, înalta vizită a fost bun prilej de înviorare sufletească.

27 IX 1932.

Tie Flavin

Vizitațiunea canonică din comunele Vinga-Nouă și Zădăreni.

Ziua de 8 Sept. a însemnat o deosebită bucurie sufletească pentru credincioșii noștri din Vinga-Nouă și Zădăreni, fiindcă în aceasta zi au fost cercetați de P. S. S. părintele Episcop Dr. Gr. Gh. Comșa. În Vinga-Nouă o mână de Români au lucrat peste puterile lor, transformând o zidire veche în capelă ort. română și școală. Venirea P. S. S. în mijlocul lor a însemnat în același timp și o mângâiere și o întărire sufletească. În vre-o câteva clipe s'au adunat credincioșii în jurul iubitului lor Arhieru, care i-a binecuvântat și le-a promis tot ajutorul necesar pentru desăvârșirea operelor pe care au început-o.

Impresionantă a fost primirea Românilor din comuna Zădăreni, unde toți Români, începând dela copilașii fragezi până la moșnegi, au sosit întru întâmpinarea Arhipăstorului lor. O fetiță drăgălașă, rostind o potrivită poezie, oferă P. S. Sale un buchet de flori. La șef de gară, un inimos și brav român, salută pe păr. Episcop cu cuvinte duloase. Inconjurați până și de Nemții din Zădăreni, întrăm în capela ortodoxă, instalată în odăile casei cantonului de lângă gară. Ne primește un altar ca o floare, care parecă te înalță la Dzeu, numai privindu-l.

Păr. episcop, Românilor adunați aici și dornici după cuvântul lui Dzeu, le ține o mișcătoare cuvântare, în care spune că a venit în mijlocul fiilor săi cu dragostea unui părinte iubitor, care oriunde se

duce îl poartă la inimă. Rugându-i să țină legătura dragostei nefrântă cu părintele lor, îl binecuvântează și le cere ca el să iubească mai presus de toate legea lor strămoșească, care le aduce întotdeauna supremul bine: binecuvântarea lui Dzeu. O frumoasă poartă triumfală lângă gară însemna și ea că aici este o sărbătoare pentru Români.

INFORMAȚIUNI.

Personale. *Miercuri în 12 Octomvrie P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, a plecat la București, pentru a participa la ședințele Congresului Național Bisericesc, iar în 19 l. c. P. S. Sa. s'a reîntors la Reședință.*

Ziua nașterii M. Sale Regelui. Duminică în 16 Octomvrie a. c. poporul românesc a sărbătorit cu mare entuziasm ziua nașterii M. Sale iubitului nostru Suveran Carol al II-lea.

Cu acest prilej orașul nostru a fost pavozat cu draperii naționale. La orele 9 dimineața au fost concentrați toți elevii la școlile lor, unde câte un membru din corpul didactic a tălmăcit tinerelor vlăstare însemnătatea zilei, îndemnând tineretul să fie cu dragoste față de M. S. Regele Carol al II-lea și dinastia română.

La orele 9 s'a oficiat Te-Deum în catedrala din Arad de I. P. C. Arhimandritul Dr. Iustin Suciu, asistat de mai mulți preoți și 2 diaconi. Au participat autoritățile bisericești, civile și militare, precum câteva companii de soldați cu muzica și drapele.

Incasarea dărilor eparhiale. *Este cunoscut că în urma reducerilor bugetare de stat, eparhiala are de plătit din bugetul propriu mai mulți funcționari, cheltuell materiale diferite și are să acopere o mulțime de alte necesități financiare.*

Invităm deci factorii cu cădere să binevoiască a accelera incasarea dărilor eparhiale.
Consiliul eparhial.

BIBLIOGRAFIE.

Modificarea legii de organizare a Bisericii noastre de Dr. Grigorie Gh. Comșa Episcopul Aradului. Arad, 1932. Prețul 10 lei. Aceasta broșură a P. Sf. Episcop Grigorie cuprinde unele reflecții asupra criticelor aduse legii de organizare a bisericii noastre din 1925. Broșura are 56 pagini și este scrisă cu gând de conciliare a atitudinilor luate față de lege. Autorul aduce dovezi din canoane pentru susținerea părerilor Sale. Se poate procura la Librăria eparhială din Arad, Pavel Suru București și alte librării.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se recomandă lucrarea d-lui Al. Lascarov-Moldovanu (București, str. Lucaci 137): „Concordanța Noului Testament”, îndreptar alfabetic pentru o grabnică cercetare în Noul Testament. Lucrare aprobată de Sf. Sinod, prețul Lei 40 bucata. Am cerut să fie trimisă și Bibliotecii Diecezane, de unde să o poată procura toți cei interesați și doritori. Criteriu de siguranță apreciere, pe lângă aprobarea bisericească, este și personalitatea autorului, un mirean credincios și râvnitor. Sprijinindu-i munca, îi dăm posibilitatea morală de a continua să-și deie, ca și până aici, în alte privințe, prețiosul său ajutor, în folosul Bisericii și pentru înlesnirea apostolatului ierarhiei bisericești.

Arad, 26 Septembrie 1932.

† Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcop.

Nr. 5821 | 1932.

Comunicat.

On. Minister al Instrucțiunii, Cultelor și Artelor, Direcțiunea Contabilității și Controlului Financiar, cu ordinul său Nr. 121924/1932, dispune micșorarea salariului brut, pentru unele categorii de preoți, cu începere din 1 Ianuarie a. c., urmând ca statele preoțimii pe luna Oct. a. c. să fie compuse astfel, că sumele primite în plus pe lunile Ianuar-Septembrie a. c. să fie reținute din salariul convenit pe luna Oct. a. c. Aceasta pe motiv că salariile fixate și achitate în lunile Ianuar-Septembrie a. c. pestrec sumele bugetate.

Pentru orientarea P. C. Părinți protopresbiteri și preoți, comunicăm reducerea salariilor lunare, pentru următoarele categorii de preoți rurali, existente în Eparhia noastră :

1. Preoților cu licență, cu două gradații, Lei 100.

2. Preoților cu bacalaureat, sau diplomă de învățător, fără gradații, cu Lei 20.

3. Preoților cu bacalaureat, sau diplomă de învățător, cu 3 gradații, cu Lei 30.

4. Preoților cu bacalaureat, sau diplomă de învățător, cu 4 gradații, cu Lei 70.

5. Preoților cu Institut teologic, fără bacalaureat, cu 4 gradații, cu Lei 30.

6. Preoților cu cvalificație extraordinară, fără gradație, cu Lei 30.

7. Preoților cu cvalificație extraordinară cu 4 gradații, cu Lei 60.

În consecință, sumele acestea multipliccate cu 9, se vor reține din salariul convenit, însă redus, pe luna Oct. an. curent.

Arad, la 11 Octombrie 1932.

Consiliul Eparhial.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

Nr. 6228 | 1932.

Comunicat.

Aducem la cunoștința celor interesați, că :

1. Cursurile școlii de cântăreți bisericești se vor începe la 1 Noembrie a. c. și vor ținea până la 1 Maiu, anul următor.

2. În școala de cântăreți vor fi primiți elevi în etate dela 17 ani înainte, absolvenți de cel puțin 4 (patru) clase primare, în baza unui examen de primire.

3. Elevii admiși vor fi găzduți în camerele disponibile din alumneul nou, cu o taxă lunară de 600 (șase sute) Lei.

4. Taxa școlară se stabilește la 100 (una sută) Lei anual.

Reflectanții își vor înainta aici cererile până în 25 Oct. a. c., însoțite cu actele justificative și anume :

a) Extras din matricula botezaților.

b) Certificat școlar.

c) Certificat de moralitate dela oficiul parohial.

d) Certificat medical că e deplin sănătos și apt pentru oficiul de cântăreț bisericesc.

e) În 1 Noembrie a. c. se vor prezenta la examenul de primire, care se va face în fața Corpului profesoral la Seminarul teologic.

Arad, 7 Octombrie 1932.

† Grigorie
Episcop.

Comunicat.

Conform comunicatului Consil. Nostru Ep. Nr. 6224/1932 publicat în Biserica și Școala Nr. 41 din a. c. Invităm Prea C. Părinte protopresbiter și preoți să ne înainteze, fără amănare, chitanțele despre achitarea globalului pe trimestrul III. (Iulie—Sept) a. c.

Consil. Ep.

ad. No. 3859/1930

Concurs.

Consiliul eparhial intenționează să pregătească, în culori, tabloul fostului episcop Miron Romanul, pentru a completa galeria episcopilor eparhiali. De aceea doritorii de a se angaja la pictarea aceluia tablou să se prezinte la secția culturală, pentru a primi și da informații mai deaproape.

Arad, 12 Octombrie 1932.

Consiliul eparhial.

Red. responsabil: Protopop SIMION STANA.